

ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКО- НОТ ЗА ЗАШТИТА НА ПОТРОШУВАЧИТЕ

Член 1

Во Законот за заштита на потрошувачите (“Службен весник на Република Македонија“ број 38/2004, 77/2007 и 103/2008), во членот 2 по ставот 2 се додава нов став 3, кој гласи:

“Во постапката за инспекциски надзор ќе се применуваат одредбите на Законот за инспекциски надзор, доколку со овој закон поинаку не е уредено.“

Член 2

Во членот 4 став 1 алинејата 1 се менува и гласи:

- „трговец,, е секое физичко или правно лице кое во пазарното однесување согласно со овој закон дејствува за цели поврзани со неговото занимање, дејност, занает или професија и секое лице кое дејствува во име или за сметка на трговецот,“.

По алинејата 7 се додаваат 11 нови алинеи 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17 и 18, кои гласат:

- „пазарно однесување кон потрошувачите од страна на деловните субјекти“ (во натамошниот текст: пазарно однесување) е секое дејство, пропуст, начин на однесување или застапување, пазарна комуникација, вклучувајќи рекламирање и маркетинг, од страна на трговец, директно поврзани со промоција, продажба или снабдување на производи и услуги за потрошувачите,

- „значително нарушување на пазарното однесување на потрошувачите“ е користење на пазарно однесување со цел значително да се оневозможи способноста на потрошувачот да донесе одлука така што претходно бил информиран, предизвикувајќи на тој начин потрошувачот да донесе одлука за правење промет којашто не би ја донел во друг случај,

- „кодекс на однесување“ е договор или збир на прописи кои не се наложени со закон, регулатива или административна одредба, а го дефинираат однесувањето на трговците кои прифаќаат да го почитуваат кодексот во врска со еден или повеќе конкретни пазарни однесувања или деловни сектори,

- „имател на кодексот на однесување“ е секој субјект, вклучувајќи трговци или група на трговци, надлежни за формулирање и ревидирање на кодексот на однесување и/или следење на почитувањето на кодексот од страна на оние кои прифатиле да го почитуваат,

- „професионално однесување“ е стандард за специјална вештина и грижа за коишто е разумно да се очекуваат од трговецот во однесувањето со потрошувачите, сразмерни со чесното пазарно однесување и/или општото начело за добра волја во дејноста на трговецот,

- „покана за купување“ е пазарна комуникација која ги наведува карактеристиките на производот и услугата и цената на начин соодветен на употребеното средство за пазарна комуникација и на тој начин му овозможува на потрошувачот да го направи купувањето,

- „прекумерно влијание“ е искористување на позиција на надмоќ во поглед на потрошувачот така што се применува притисок, дури и без употреба на или закана за физичка присила, на начин што значително ја ограничува способноста на потрошувачот да донесе одлука бидејќи претходно бил информиран,

- „одлука за правење промет“ е секоја одлука донесена од страна на потрошувачот дали, како и под какви услови да го купи производот и услугата, да ги плати целосно или делумно, да ги задржи или се ослободи од

производот и услугата или да реализира договорна обврска во врска со производот и услугата, без разлика дали потрошувачот ќе одлучи да дејствува или ќе се воздржи од дејствување,

- „законски уредена професија“ е професионална активност или група на професионални активности, при што пристапот или спроведувањето на истите или еден од начините на нивно спроведување е условено, директно или индиректно, од поседување на конкретни професионални квалификации, согласно со закони, регулативи или административни одредби,

- „надлежен инспекторат“ се Државниот пазарен инспекторат, Државниот инспекторат за земјоделство, Државниот санитарен и здравствен инспекторат, Државниот инспекторат за животна средина и Агенцијата за храна и ветеринарство и

- „тела овластени за покренување на постапки“ се тела и организации кои се основани со прописите со кои се уредува основањето на дејноста на тие тела, а кои имаат заеднички интерес за заштита на потрошувачите, како што се здруженија за заштита на потрошувачите, коморските здруженија и други специфични тела кои имаат заеднички интерес за заштита на потрошувачите.“

Член 3

По членот 31 се додава нов ДЕЛ III-а и седум нови члена 31-а, 31-б, 31-в, 31-г, 31-д, 31-ѓ и 31-е и нов ДЕЛ III-б и 11 нови члена 31-е, 31-ж, 31-з, 31-с, 31-и, 31-ј, 31-к, 31-л, 31-љ, 31-м, 31-н и 31-њ, кои гласат:

„ДЕЛ III-а

Глава I

НЕЧЕСНО ПАЗАРНО ОДНЕСУВАЊЕ

Забрана за нечесно пазарно однесување

Член 31-а

Се забранува нечесно пазарно однесување.

Пазарно однесување се смета за нечесно доколку:

а) е спротивно на барањата за професионално однесување и

б) значително го нарушува или постои веројатност дека значително ќе го наруши економското однесување на просечниот потрошувач во поглед на производот и услугата до кого стигнува или е наменет производот и услугата, или пак до просечниот потрошувач од групата кога пазарното однесување е насочено кон конкретна група на потрошувачи.

Пазарното однесување за коешто е веројатно дека значително ќе го наруши економското однесување само на јасно дефинирана група на потрошувачи, кои се особено ранливи на однесувањето или на засегнатиот производ и услуга поради нивната ментална или физичка несигурност, возраст или лековерност на начин предвидлив од трговецот се проценува од перспектива на просечниот потрошувач на таа група, кое не е во спротивност со вообичаеното и законско рекламирање при што се даваат претерани изјави или изјави што не треба буквално да се толкуваат.

Пазарното однесување се смета за особено нечесно, доколку:

а) е лажно согласно утврденото во членовите 31-б и 31-в од овој закон или

б) е агресивно согласно утврденото во членовите 31-г и 31-д од овој закон.

Глава II

Измамнички пропусти

ИЗМАМНИЧКО ПАЗАРНО ОДНЕСУВАЊЕ

Измамнички активности

Член 31-б

Пазарно однесување се смета за измамничко доколку содржи лажни информации и поради тоа е невистинито или на каков било начин, вклучувајќи го општиот впечаток кој го остава, го измамува или пак е веројатно дека ќе го измами потрошувачот, дури и кога информацијата фактички е точна, во врска со еден или повеќе од случаите наведени во точките а), б), в), г), д) и ё) од овој став, а во секој случај предизвикува или е веројатно дека ќе предизвика просечниот потрошувачот да донесе одлука за правење промет што не би ја донел во друг случај.

а) постоењето или природата на производот и услугата;

б) главните карактеристики на производот и услугата, како што се достапноста, корисноста, ризиците, извршувањето, составот, дополнителната опрема, услуга по продажбата и постапување по жалбите, методот и датумот на производство или обезбедување, испорачување, соодветност на намената, користење, количина, спецификација, географско или стопанско потекло или очекуваните резултати од неговата употреба, или пак резултатите од спроведените тестови или проверки;

в) обемот на обврските на трговецот, мотивите за пазарното однесување и природата на продажниот процес, сите изјави или симболи во врска со директното или индиректното спонзорство или одобрување на трговецот или на производот и услугата;

г) цената или начинот на кој се пресметува цената или постоење на одредени погодности во поглед на цената;

д) потребата за сервис, делови, замена или поправка;

ё) положбата, особините или правата на трговецот или неговиот застапник, како што се нивниот идентитет или имот, квалификации, статусот, одобрувањата кои им се дадени, сопственоста на права за индустријска, стопанска или интелектуална сопственост, награди или пофалници кои им се доделени и

е) правата на потрошувачите, вклучувајќи го правото за замена или враќање на парите и за одредени аспекти на продажбата на потрошувачки стоки и гаранции, или ризиците е уредено со овој закон.

Пазарно однесување се смета дека е измамничко и доколку, во својата фактичка состојба, имајќи ги предвид сите околности и специфичност на случајот, го наведува или веројатно може да го наведе просечниот потрошувач да донесе одлука за правење промет што не би ја донел во друг случај, а се однесува на:

а) каков било маркетинг на производ и услуга, вклучувајќи споредбено рекламирање, што доведува до забуна со други производи и услуги, трговски марки, трговски називи или други својства по кои се разликуваат конкурентите и

б) неисполнување на обврските од кодексот на однесување од страна на трговецот, што тој ги прифатил да ги почитува, кога:

- обврската не е факултативна, туку е цврста и може да се провери и

- трговецот во своето пазарно однесување покаже дека е обврзан со кодексот на однесување.

Член 3-в

Пазарно однесување се смета за измамничко доколку, во својата фактичка состојба, имајќи ги предвид сите околности, специфичности и ограничувања на средствата за комуникација, трговецот пропушти да даде значајна информација која на просечниот потрошувач му е неопходна во дадениот случај, за да донесе соодветна одлука за правење промет, па тоа го наведе или веројатно може да го наведе просечниот потрошувач да донесе одлука за правење промет што не би ја донел во други случаи.

За измамнички пропуст се смета и кога, имајќи ги предвид случаите од ставот 1 на овој член трговецот значајните информации ги крие или дава нејасни, делумни, двосмислени или ненавременни информации или пропушти да ја идентификува трговската намера за даденото пазарно однесување, доколку тоа не е очигледно од случајот, како и кога во кој било случај, ова наведува или е веројатно дека ќе го наведе просечниот потрошувач да донесе одлука за правење промет што не би ја донел во други случаи.

Кога се користи некое средство за комуникација при реализирање на пазарно однесување која наметнува ограничувања во просторот и времето, тие ограничувања и сите мерки преземени од трговецот за да ги направи информациите достапни за потрошувачите преку кои било други средства, ќе се земаат предвид кога се одлучува дали има испуштена информација.

Во случај на упатување на понуда за купување, под услов тоа од околностите на случајот да не е очигледно, информациите кои се сметаат од суштествено значење се:

а) главните карактеристики на производот и услугата, во обем соодветен на средството за комуникација и производот и услугата;

б) полна адреса и идентитетот на трговецот, како што е неговото трговско име и таму каде што постои полна адреса и идентитет на трговецот во чие име постапува;

в) цената со вклучен данок или кога природата на производот и услугата е таква што цената не може да се пресмета однапред, начинот на кој се пресметува цената, како и, кога тоа е неопходно, сите дополнителни трошоци за превоз, испорака или поштенски трошоци или, кога овие трошоци не можат да бидат пресметани однапред, таквите дополнителни трошоци мора да се платат.

г) договорите за плаќање, испорака, изведба и начинот на решавање на жалбите, доколку отстапуваат од барањата за професионално однесување и

д) за производите и услугите и прометот кои подразбираат право на повлекување или откажување и постоење на тоа право.

Глава III

Агресивно пазарно однесување

Член 31-г

Пазарно однесување се смета за агресивно доколку, во својата фактичка состојба, имајќи ги предвид сите околности и специфични случаи, со вознемирување, притисок, вклучувајќи и физичка сила, или прекумерно влијание, значително ја намалува или е веројатно дека значително ќе ја намали слободата на избор или одне-

сувањето на потрошувачите во врска со производот и услугата и на тој начин го наведува или е веројатно дека ќе го наведе да направи промет, што во други околности не би го направил.

Употреба на вознемирување, притисок и прекумерно влијание

Член 31-д

При одредување дали некое пазарно однесување употребува вознемирување, притисок, вклучувајќи физичка сила, или прекумерно влијание, се зема предвид следново:

а) време на одвивање, локацијата, природата или траењето;

б) употребата на заканување, навредливи изрази или однесување;

в) користење на ситуација од страна на трговецот во смисла на несреќен случај или околности со таква тежина кога е намалена моќта на расудување на потрошувачот, а трговецот е свесен за тоа, а заради влијание на неговата одлуката во врска со производот и услугата;

г) сите сериозни или несразмерни пречки надвор од договорот наложени од страна на трговецот кога потрошувачот сака да ги спроведе правата од договорот, вклучувајќи право да го раскине договорот, замена на производот и услугата или барање на друг трговец и

д) какви било закани за преземање на правни работи кои по закон не можат да бидат преземени.

Нечесно однесување

Член 31-ѓ

Пазарно однесување е нечесно во сите околности, доколку истото е измамничко или агресивно:

Измамничко пазарно однесување е доколку:

- трговецот тврди дека е потписник на кодекс на однесување кога тоа не е точно,

- се прикаже ознака за доверба, ознака за квалитет или еквивалентно на тоа без да го добие неопходното овластување,

- се тврди дека кодексот на однесување има препорака од јавноста или од друг орган кога тоа не е точно,

- се тврди дека трговец (вклучувајќи го неговото пазарно однесување) или производ и услуга биле одобрени, препорачани или овластени од јавноста или приватен орган кога тој/тоа не е точно или да го тврди тоа без да биде во согласност со условите за одобрување, поддржување или овластување,

- се прави покана за купување на производи и услуги со утврдена цена без да се открие постоењето на каква било разумна основа што трговецот може да ја има, дека нема да биде во можност да ги обезбедува или да договори друг трговец да ги обезбедува, тие производи и услуги или еквивалентни производи и услуги по таа цена за временски период и количини што се разумни, имајќи го предвид производот и услугата обемот на рекламирањето на производот и услугата и понудената цена (рекламирање со мамка),

- се прави покана за купување на производи и услуги со утврдена цена и тогаш:

а) да се одбие да им се покаже рекламираниот производ или услуга на потрошувачите или

б) да се одбие примање на нарачки или испораката во разумен временски период или

в) да се покаже дефектна мостра од трговецот со намера да се промовира друг производ или услуга (мамка и замена),

- лажно да се тврди дека производ и услуга ќе бидат достапни само во мошне ограничен временски период или дека ќе биде достапен под одредени услови во мошне ограничен временски период, со цел да се изну-

ди брза одлука и да се оневозможат потрошувачите да добијат можност или време да направат избор како што претходно биле информирани,

- се преземе обезбедување на постпродажни услуги за потрошувачи со кои трговецот комуницирал пред да се направи прометот на јазик што не е службен јазик на земја каде што трговецот е лоциран и потоа да ја обезбедува таа услуга достапна само на друг јазик без јасно да му се открие ова на потрошувачот пред потрошувачот да се обврзе на правењето промет,

- се тврди или на друг начин се создава впечаток дека производот и услугата може законски да се продаде, а тоа не е точно,

- се презентира дека на потрошувачите им се дадени правата согласно со закон како истакната карактеристика на понудата на трговецот,

- се употребува уредничка содржина во медиумите за да се промовира производ и услуга кога трговецот платил за промоција без тоа да го наведе јасно во содржината или со слики или звук што јасно можат да бидат идентификувани од потрошувачот (уредничка реклама),

- неточно се тврди за природата и обемот на ризикот за личната безбедност на потрошувачот или неговото семејство, доколку потрошувачот не го купи производот и услугата;

- се промовира производ и услуга сличен на производ и услуга направени од конкретен производител на таков начин што намерно се измамува потрошувачот да верува дека производот и услугата е направен од истиот производител, кога тоа не е точно;

- се основа, или промовира пирамидална промотивна шема кога потрошувач ја разгледува можноста да добие надоместок што примарно потекнува од воведување на други потрошувачи во шемата наместо од продажба или користење на производите и услугите,

- се тврди дека трговецот планира да престане со работа или да се пресели, кога тоа не е точно,

- се тврди дека одделни производи и услуги се во состојба да го олеснат добивањето во игри на среќа,

- лажно се тврди дека производ и услуга може да излечи болести, нарушени функции или деформации,

- проследување на неточни информации за пазарните услови од материјално значење или за можноста да се најде производ и услуга со намера да се наведе потрошувачот да го набави производот и услуга во услови што се помалку поволни од вообичаените пазарни услови,

- се тврди во пазарното однесување дека се нуди наградна игра или промотивна награда без да се доделат опишаните награди или разумен еквивалент,

- се опише производ и услуга како „gratis“, „бесплатен“, „без надоместок“ или слично кога потрошувачот треба да плати каков било надоместок, освен трошокот што не може да се избегне за да одговори на пазарното однесување и да се подигне или плати испораката на производот и услугата,

- се вклучи во маркетиншкиот материјал фактура или сличен документ со којшто се бара плаќање, што му дава впечаток на потрошувачот дека тој веќе го напачал пласираниот производ и услуга, кога тоа не е точно,

- лажно се тврди или создаде впечаток дека трговецот не дејствува заради цели поврзани со неговото занимање, дејност, занает или професија, или лажно се претставува себеси како потрошувач и

- се создаде лажен впечаток дека постпродажната услуга во врска со производ е достапна во земјата, различна од таа каде што се продава производот.

Агресивно пазарно однесување е, доколку:

- се создаде впечаток дека потрошувачот не може да ги напушти просториите додека не се направи договор,

- се прават лични посети во домот на потрошувачот игнорирајќи го барањето на потрошувачот да го напушти или да не се враќа, освен во околности и во мера оправдана, според националното право, за да се изврши договорна обврска,

- се прават постојани и несакани понуди по телефон, факс, електронска пошта или преку далечински медиуми освен во околности и во мера оправдана согласно со закон, за да се изврши договорна обврска,

- се бара од потрошувач кој сака да поднесе жалба по осигурителна полиса да обезбеди документи што не може да се сметаат за релевантни во разумна мера за тоа дали жалбата е валидна, или пак систематски да не одговора на постојана кореспонденција, со цел да го разубеди потрошувачот од спроведување на неговите договорни права,

- се вклучи во реклама за директно принудување на деца да купат рекламирани производи и услуги или да ги убедат нивните родители или други возрасни лица да ги купат рекламираните производи и услуги за нив,

- се бара итно или одложено плаќање за или враќање или безбедно чување на производи и услуги обезбедени од страна на трговецот, но не на барање на потрошувачот,

- се информира експлицитно потрошувачот дека доколку не го купи производот и или услугата, работата или живеачката на трговецот ќе бидат загрозени и

- се создаде лажен впечаток дека потрошувачот веќе освоил, ќе освои или со одредена постапка ќе освои, награда или друга еквивалентна корист, кога:

- не постои награда или друга еквивалентна корист, или е предмет на плаќање или задолжување од страна на потрошувачот, преземајќи каква било активност во врска со барањето да се добие награда или друга еквивалентна корист.

Глава IV

Кодекс на однесување

Член 31-е

Министерството за економија е должно да ги поттикне трговците иматели на кодекс на однесување да го контролираат нечесното работење на оние трговци кои пристапиле кон кодексот, со тоа што контролата на применување на кодексот на однесување може да биде само доуредување, а не заменување на постапката за забраната на нечесно работење утврдено со овој закон. Министерство за економија е должно да ги поттикне трговците иматели на кодекс на однесување да ги информираат потрошувачите за неговото постоење и неговата содржина.

ДЕЛ III-б

Колективна заштита на потрошувачите

Член 31-ж

Секое овластено тело може да му предложи на надлежниот инспекторат да покрене постапка пред надлежен суд за престанување на постапување спротивно со одредбите од членовите од 53 до 117 на овој закон.

Постапката од ставот 1 на овој член може да се покрене против трговец поединец или група на трговци од иста стопанска дејност кои постапуваат спротивно на одредбите од овој закон и Законот за облигациони односи, коморските и другите здруженија на трговци кои постапиле спротивно, или против оние кои ги пропишале правилата за постапување на трговците кои се однесуваат на нечесно пазарно однесување согласно со одредбите на ДЕЛ III-а членови 31-а, 31-б, 31-в, 31-г, 31-д, 31-ѓ и 31-е од овој закон.

Против операторите на средствата за далечинска комуникација кои не постапуваат во согласност со овој и друг закон, овластено тело може да му предложи на надлежниот инспекторат да ја покрене постапката од ставот 1 на овој член.

Одредбите од ставовите 1, 2 и 3 на овој член не ја ограничуваат можноста надлежниот инспекторат самостојно иницијативно да покрене постапки против субјектите од ставовите 2 и 3 на овој член кои постапуваат спротивно на овој закон.

Тела овластени за покренување на постапки

Член 31-з

Владата на Република Македонија, на предлог на министерот за економија, со акт ги определува овластените тела кои имаат заеднички интерес за заштита на потрошувачите.

Актот од ставот 1 на овој член ќе се достави за внесување во листата на овластените тела на Европската комисија.

Доколку постапувањето на одредени трговци или група на трговци со седиште во Република Македонија, е во спротивност со одредбите на овој закон и други прописи кои се наведени во членот 31-ж на овој закон и влијае или може да влијае врз положбата на потрошувачите во некоја држава членка на Европската унија, покренување на постапката од членот 31-ж на овој закон може да предложи здружение за заштита на потрошувачите од таа држава или некое друго независно тело кое според прописите на таа држава е основано заради заштита на заедничките интереси на потрошувачите.

Во случаите од ставот 3 на овој член своето овластување да предложи покренување на постапка од членот 31-ж на овој закон, овластените тела за покренување на постапки ќе докажат со листа на овластени тела кои имаат заеднички интерес за заштита на потрошувачите составена од Комисијата на Европската унија, а во која е наведен и тој субјект.

Листата од ставот 4 на овој член овластеното тело ќе ја достави истовремено со предлогот за покренување на постапката од членот 31-ж до надлежниот инспекторат во форма на копија од службениот лист на Европската заедница во кој е објавен, со оверен превод на македонски јазик.

Докажување

Член 31-з

Доколку постапката од членот 31-ж на овој закон е покрената поради повредата на одредбите од членовите 53 до 117 на овој закон, трговецот, односно операторот на средства за далечинска комуникација е должен да докаже дека на потрошувачот му доставил претходно известување, односно потврда во писмена форма за претходно известување, односно дека се придржувал на роковите за исполнување на договорот, или договорот склучен по пат на средствата за далечинска комуникација.

Доколку постапката од членот 31-ж на овој закон е покрената поради повредата на одредбите од членовите 53 до 117 на овој закон, трговецот односно давателот на услуги е должен да докаже дека ги исполнил своите обврски од претходно известување кон потрошувачот и дека потрошувачот се согласил да склучи договор, односно се согласил давателот на услуги да ги даде договорените услуги пред истекот на рокот за еднострано раскинување на договорот.

Во постапката покрената согласно со ставовите 1 и 2 на овој член, докажувањето на доказите е обврска на трговецот, односно операторот на средства за далечинска комуникација.

Докази кои не се земаат предвид

Член 31-и

Доколку постапката од членот 31-ж на овој закон е покрената поради повредата на одредбите од членовите 53 до 117 на овој закон, при одлучувањето дали пазарното однесување е нечесно, нема да се зема предвид дали со таа пракса некому му е причинета штета, односно дали е веројатно дека на некого ќе му биде причинета штета, како и дали субјектот против кого се води постапката е виновен за нечесно пазарно однесување.

Докази на потврдување на фактите

Член 31-ј

Доколку постапката од членот 31-ж на овој закон е покрената поради повредата на одредбите од членовите 53 до 117 на овој закон, надлежниот инспекторат, доколку е тоа можно, поради околностите на случајот, земајќи ги предвид оправданите интереси на трговецот односно давателот на услуги, може да побара од трговецот, односно давателот на услуги против кого се води постапката, во рок од седум дена да ги достави доказите со кои се потврдува вистинитоста на фактите наведени во рамките на пазарното однесување.

Доколку доказите од ставот 1 на овој член не бидат доставени до надлежниот инспекторат, се смета дека доставените докази се непотполни или недоволни, односно невистинити.

Решение

Член 31-к

Доколку надлежниот инспекторат, во спроведувањето на инспекцискиот надзор утврди дека трговецот односно давателот на услуги против кого се води постапката постапил спротивно на одредбите од членовите 53 до 117 на овој закон и одредбите наведени во членот 31-ж од овој закон, со решение ќе нареди трговецот односно давателот на услуги да престане со такво постапување, односно да ги отстрани утврдените неправилности во утврдениот рок во кој неправилностите мора да бидат отстранети.

Доколку постапката од членот 31-ж на овој закон се води поради повредата на одредбите од членовите 53 до 117 на овој закон, трговецот, односно давателот на услуги против кој се води постапката сè уште не започнал со одредено пазарно однесување, а започнувањето на тоа пазарно однесување е извесно, доколку надлежниот инспекторат утврди дека тоа пазарно однесување е нечесно во смисла на одредбите од членовите 31-ж, 31-з, 31-с, 31-и и 31-ј на овој закон, со решение ќе му забрани на трговецот, односно на давателот на услуги против кого се води постапката да го користи тоа пазарно однесување.

Објавување на решение

Член 31-л

Доколку надлежниот инспекторат со решение нареди престанување на постапките кои се спротивни на одредбите на овој закон или други прописи наведени во членот 31-ж од овој закон или доколку забрани такво постапување, ќе му нареди на трговецот односно давателот на услуги против кого се води постапката, на свој трошок јавно да го објави тоа решение во најмалку два дневни весници, односно исправката на неточните известувања.

Жалба

Член 31-љ

Против решението од членот 31-к на овој закон трговецот, односно давателот на услуги против кој се води постапката може во рок од осум дена од денот на доставувањето на решението да поднесе жалба до надлежниот инспекторат.

Жалбата против решението од членот 31-к на овој закон не го одлага неговото извршување.

По жалбата изјавена против решението на инспекторот одлучува посебна комисија формирана согласно со Законот за Државниот пазарен инспекторат.

Привремени мерки

Член 31-м

Надлежниот инспекторат е овластен со решение привремено, до донесувањето на конечна одлука да нареди прекинување на одредени постапки за кои постои оправдано сомнение дека се спротивни на одредбите на овој закон и други прописи наведени во членот 31-ж на овој закон.

Жалбата против решението од ставот 1 на овој член не го одлага неговото извршување.

Против решението од членот 31-к на овој закон трговецот, односно давателот на услуги против кој се води постапка може да изјави жалба во рок од осум дена од денот на приемот на решението.

Жалбата против решението од членот 31-к на овој закон не го одлага неговото извршување.

По жалбата изјавена против решението на инспекторот одлучува посебна комисија формирана согласно со Законот за Државниот пазарен инспекторат.

Постапка пред суд

Член 31-н

Покренување или водење на постапки покренати врз основа на членот 31-ж од овој закон не го спречува лицето на кое, постапувањето на трговците кое е спротивно на овој закон и другите прописи кои се наведени во членот 31-ж од овој закон, му предизвикало штета, да покрене постапка пред надлежниот суд за надомест на штета против трговецот, односно давателот на услуги кој со недоволени постапки ја причинил штетата, пред надлежниот суд да ја покрене постапката за поништување или утврдување ништовност на договорот кој е склучен под влијание на недоволно постапување, односно пред надлежниот суд да покрене која било друга постапка со која ќе се бара остварување на правата кои му припаѓаат врз основа на правилата содржани во овој или друг закон.

Контрола на нечесно пазарно однесување

Член 31-њ

Доколку постапката од членот 31-ж на овој закон се покренува поради повреда на одредбите од членовите од 53 до 117 на овој закон, покренување на тие постапки не ја исклучува можноста за контрола на нечесно пазарно однесување од страна на имателите на кодексот на однесување, ниту ја исклучува можноста телата овластени за покренување постапки наведени во членот 31-з на овој закон, да покренат пред имателот на кодексот на однесување соодветна постапка против оние трговци кои постапиле спротивно на правилата за пазарно однесување.”

Член 4

Во ДЕЛ IV Главата 2 се брише.

Член 5

Членот 131 се менува и гласи:

„Државните инспектори или овластени лица за вршење на непосреден надзор се должни да му укажат на трговецот да ги отстрани утврдените недостатоци во рок од пет работни дена ако утврдат дека:

1) не му ја даде наградата на потрошувачот веднаш или најдоцна во рок од осум дена од купувањето на производот и давањето на услугата, доколку истата ја ветил дека ќе ја добие со купувањето на производот или со давањето на услугата (член 7 став 1);

2) организира наградна игра и не му ја даде ветената награда на потрошувачот во рок од осум дена од завршувањето на наградната игра (член 7 став 2);

3) на потрошувачот не му издаде фискална сметка, односно јасно видлива и читливо напишано сметкопоздравда или фактура (член 20 став 1);

4) не издаде гаранција за квалитетот, односно за исправното функционирање на производот, документ за начинот на употреба на производот не обезбеди сервис за одржување и поправка и снабдување со резервни делови во гарантниот рок и најмалку за пет години од денот на производството на производот, но не помалку од две години од денот на истекот на гаранцијата на производот и рок во кој давателот на гаранцијата е должен да постапи по барањето на корисникот на гаранцијата и да ги отстрани дефектите и недостатоците на производот кои не ги исполнуваат спецификациите наведени во гаранцијата или неисправниот производ, по три извршени сервисирања да го замени со ист таков нов и исправен производ или да му го врати на потрошувачот платениот износ на купениот производ (член 22 ставови 1 и 3 алинеја 5);

5) пушти во продажба производи кои немаат декларации или ако декларацијата не ги содржи сите податоци пропишани во членот 23 ставови 1, 2, 3, 4 и 5 на овој закон;

6) не го удоволи барањето на потрошувачот поднесено во смисла на членот 43 на овој закон и

7) не постапи по барањето на потрошувачот во случаите од членовите 45 став 2, 46 став 2, 48 ставови 1 и 2 и 50 на овој закон.

Доколку трговецот не постапи по укажувањето од ставот 1 на овој член државните инспектори или овластените лица за вршење на непосреден надзор ќе донесат решение за привремена забрана на вршење на дејност во траење од седум работни дена за трговец - физичко лице, или во траење од 15 работни дена за трговец - правно лице.

Против решението од ставот 2 на овој член може да се изјави жалба во рок од осум дена до Комисијата формирана согласно со Законот за Државниот пазарен инспекторат.

Жалбата изјавена против решението од ставот 2 на овој член не го одлага неговото извршување.”

Член 6

Членот 133 се брише.

Член 7

Членот 134 се менува и гласи:

„Државните инспектори или овластени лица за вршење на непосреден надзор се должни да му укажат на трговецот да ги отстрани утврдените недостатоци во рок од пет работни дена, ако утврдат дека:

1) потрошувачот не биде известен за влијанието на одредени производи врз животната средина и здравјето на луѓето согласно со прописите и стандардите, како и за мерките за заштита преку упатство дадено со производот истакнато на амбалажата на производот или на друг соодветен начин (член 5 став 1 алинеја 2);

2) нуди бесплатно вештачки млека и друга храна наменета за доенчиња до шест месечна возраст, шишиња и цуцли и цуцли лажалки (член 17 став 2);

3) пушти во промет производи, односно дава услуги што не ги исполнуваат условите од членовите 32 и 33 на овој закон и

4) во рамките на своето редовно работење не дава информации за ризиците на производот во текот на нормален и разумно предвидлив период на употреба каде што таквите ризици не се очигледни и не преземе мерки на претпазливост од тие ризици и не соработува при спроведувањето на дејствијата преземени за избегнување на таквите ризици (член 35 став 1).

Доколку трговецот не постапи по укажувањето од ставот 1 на овој член државните инспектори или овластените лица за вршење на непосреден надзор ќе донесат решение за привремена забрана за вршење на дејност во траење од седум работни дена за трговец - физичко лице, или во траење од 15 работни дена за трговец - правно лице.

Во случаите од ставот 1 на овој член инспекторот привремено ќе ги одземе производите.

За одземените производи од ставот 1 на овој член инспекторот ќе издаде потврда за привремено одземените производи.

Против решението од ставот 2 на овој член може да се изјави жалба во рок од осум дена до Комисијата формирана согласно со Законот за Државниот пазарен инспекторат.

Жалбата изјавена против решението од ставот 2 на овој член не го одлага неговото извршување.”

Член 8

Членот 135 се менува и гласи:

„Прекршочни органи за водење на прекршочна постапка согласно со овој закон се Државниот пазарен инспекторат, Државниот инспекторат за земјоделство, Државниот санитарен и здравствен инспекторат, Државниот инспекторат за животна средина и Агенција за храна и ветеринарство кои одлучуваат за прекршоците од овој закон во рамките на своите овластувања предвидени со закон.

За прекршоците утврдени во членот 137 став 1 точки 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19 и 21 и членот 138 од овој закон прекршочна постапка води и прекршочни санкции изрекува Државниот пазарен инспекторат.

За прекршоците утврдени во членот 137 став 1 точки 2, 3, 5, 10, 11, 13, 14, 15 и 16 од овој закон прекршочна постапка води и прекршочна санкција изрекува Државниот инспекторат за земјоделство.

За прекршоците утврдени во членот 137 став 1 точки 2, 10, 13, 14 и 15 од овој закон прекршочна постапка води и прекршочни санкции изрекува Државниот санитарен и здравствен инспекторат.

За прекршоците утврдени во членот 137 став 1 точки 2, 14 и 15 од овој закон прекршочна постапка води и прекршочни санкции изрекува Државниот инспекторат за животна средина.

За прекршоците утврдени во членот 137 став 1 точки 2, 10, 13, 14 и 16 од овој закон прекршочна постапка води и прекршочни санкции изрекува Агенцијата за храна и ветеринарство.”

Член 9

Членот 135-а се менува и гласи:

„Доколку при вршењето на инспекцискиот надзор државниот инспектор или овластеното лице за вршење на непосреден надзор утврди дека е сторена неправилност од членот 138 на овој закон државниот инспектор или овластеното лице за вршење на непосреден надзор е должен да состави записник во кој ќе ја утврди сторената неправилност со укажување за отстранување на утврдената неправилност во рок од осум дена и со истовремено врачување на покана за спроведување на едукација на лицето или субјектот каде што е утврдена неправилноста при вршењето на инспекцискиот надзор.

Формата и содржината на поканата за едукација, како и начинот на спроведување на едукацијата ги пропишува министерот кој раководи со органот на управата надлежен за вршење на работите од соодветната област.

Едукацијата ја организира и спроведува надлежниот инспекторат, кој го извршил инспекцискиот надзор во рок не подолг од 15 дена од денот на спроведувањето на инспекцискиот надзор.

Едукацијата може да се спроведе за повеќе утврдени исти или истородни неправилности за еден или повеќе субјекти.

Доколку во закажаниот термин лицето или субјектот над кој се спроведува едукација не се јави на едукацијата ќе се смета дека едукацијата не е спроведена.

Доколку лицето или субјектот над кој се спроведува едукацијата се јави на закажаната едукација и истата ја заврши ќе се смета дека е едуциран по однос на утврдената неправилност.

Доколку надлежниот инспекторат или овластеното лице за вршење на непосреден надзор при спроведувањето на контролниот надзор утврди дека се отстранети утврдените неправилности од ставот 1 на овој член, донесува заклучок со кој ја запира постапката на инспекцискиот надзор.

Доколку надлежниот инспекторат или овластеното лице за вршење на непосреден надзор при спроведувањето на контролниот надзор утврди дека не се отстранети утврдените неправилности од ставот 1 на овој член, поднесува барање за поведување на прекршочна постапка пред прекршочна комисија формирана согласно со Законот за Државниот пазарен инспекторат.

Надлежниот инспекторат, кој го извршил инспекцискиот надзор и кој ја организирал и спровел едукацијата, води евиденција за спроведената едукација на начин пропишан од министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од соодветната област.”

Член 10

Надлежниот инспекторат, подготвува квартален извештај за својата работа и истиот го објавува на веб-страницата на инспекторатот.

Член 11

Членовите 135-б, 135-в и 135-г се бришат.

Член 12

Во членот 136 износите “од 3.500 до 5.000 евра“ се заменуваат со износите “од “2.000 до 4.000 евра”.

Во членот 136 став 1 по точката 39 се додава нова точка 40, која гласи:

“40) преземе активности на нечесно, измамничко и агресивно пазарно однесување (членови 31-а, 31-б, 31-в, 31-г и 31-д).”

По ставот 4 се додаваат два нови става 5 и 6, кои гласат:

„Глоба во износ од 400 до 800 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на физичкото лице за прекршоците од ставот 1 на овој член.

За прекршоците утврдени во овој член државниот инспектор или овластеното лица за вршење на непосреден надзор е должен да му предложи на сторителот на прекршокот постапка за порамнување пред да поднесе барање за прекршочна постапка пред надлежниот суд.”

Член 13

Членот 137 се менува и гласи:

„Глоба во износ од 1.200 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правното лице, ако:

1) пред склучувањето на договорот за продажба не постапи во смисла на одредбите од членот 5 став 1 алинеја 1 на овој закон;

2) потрошувачот не биде известен за влијанието на одредени производи врз животната средина и здравјето на луѓето согласно со прописите и стандардите, како и за мерките за заштита преку упатство дадено со производот истакнато на амбалажата на производот или на друг соодветен начин (член 5 став 1 алинеја 2);

3) посебните продажни услови за одделни производи и услуги не ги истакне јасно и на видно место на продажните места (член 6 став 2);

4) на одделни групи на потрошувачи им одобрува посебни продажни услови (младенци, инвалиди, пензионери, студенти и слично) и тие услови не бидат јасно и на видно место истакнати во продажниот простор (член 6 став 4);

5) за извршените услуги за поправка и одржување на производите чијашто вредност е поголема од 5.000 денари, не му достави на потрошувачот пресметка и работен налог со опис на работите, употребениот материјал или делови за поправка и одржување (член 6 став 7);

6) без претходно добиена писмена согласност од потрошувачот го прошири работниот налог со зголемување на цената за повеќе од 5% (член 6 став 8);

7) продажната цена не е крајна цена на единица на некој производ или услуга или пак на дадената количина на производот, во која не е вклучен данокот на додадена вредност и сите други јавни давачки (член 8 став 2);

8) постапи спротивно на одредбата од членот 8 став 8 на овој закон;

9) не се придржува на истакнатите продажни цени и условите за продажба (член 8 став 9);

10) производот го продава во амбалажа што е штетна за здравјето на луѓето, не е приспособена на формата и количината на производот и го доведува во заблуда потрошувачот по однос на количината и големината на производот (член 10 став 2);

11) за производите во рефусна состојба не се истакне декларација јасно видливо и читливо на амбалажата во која производот се става за продажба или на продажното место (член 11 став 3);

12) нуди бесплатно или заедно со некој друг производ вештачки млека и друга храна наменета за доенчиња до шест месечна возраст, шишиња и цуцли и цуцли лажалки (член 17 став 2);

13) пушти во продажба производи кои немаат декларација или ако декларацијата не ги содржи сите податоци пропишани во членот 23 ставови 1, 2, 3, 4 и 5 на овој закон;

14) пушти во промет производи, односно дава услуги што не ги исполнуваат условите од членовите 32 и 33 на овој закон;

15) не го замени купениот прехранбен производ со недостаток со производ со соодветен квалитет или на потрошувачот не му го врати платениот износ доколку недостатоците се утврдени во рокот до кога производот може да се употребува (член 44);

16) не го извести писмено потрошувачот за негово право еднострано да го раскине договорот со изјава во моментот на склучување на договорот (член 107 став 1) и

17) не се произнесе во рок од 30 дена од денот на поднесениот приговор (член 118 став 4).

Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правно лице за дејствијата од ставот 1 на овој член.

Глоба во износ од 400 евра ќе му се изрече на физичкото лице за прекршоците од ставот 1 на овој член.

За прекршоците утврдени во овој член државниот инспектор или овластеното лица за вршење на непосреден надзор е должен да му предложи на сторителот на прекршокот постапка за порамнување пред да поднесе барање за прекршочна постапка пред Прекршочната комисија формирана согласно со законот за Државниот пазарен инспекторат."

Член 14

Членот 138 се менува и гласи:

„Глоба во износ од 700 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на самото место на правното лице, ако:

1) јасно и на видно место во продажниот простор не ги истакне своите продажни услови (член 6 став 1);

2) на јасен, видлив, читлив и недвосмислен начин не ја истакне продажната цена на производите или услугите, односно на продажното место на кое се изложени производите, на производите во рефусна состојба, на услугите кои ги дава и на резервните делови кои ги продава (член 8 став 1);

3) цената на производот, односно услугата не е означена во денари, освен ако со друг закон поинаку не е уредено (член 8 став 1 точка 3);

4) при продажбата на производите во рефусна состојба не ја истакне само цената за единица мерка на продажното место на производот (член 8 став 5);

5) при истакнување на податоци за нето тежина за претходно спакувани производи не истакне цена за нето единица мерка (член 8 став 7);

6) продава производи кои имаат недостаток или грешка, а физички не ги одвоил од другите производи и јасно, видливо и читливо не обележал на производот и на продажното место не истакнал натпис дека се работи за продажба на производи со недостаток или грешка (член 9);

7) производот го продава во несоодветна амбалажа (член 10 став 1);

8) јасно и на видно место не ја истакне цената на посебната хартија за завиткување и дополнителните украси, како и цената на тие производи и услугата за завиткување (член 10 став 3);

9) врши продажба на производите во рефусна состојба кои не се претходно спакувани, не ги мери во присуство на потрошувачот (член 11 став 1);

10) продажбата на производите во рефусна состојба не ги спакува во соодветна амбалажа (член 11 став 2);

11) означувањата што упатуваат на распродажба, односно намалување на цените не се вршат во смисла на одредбите од членот 12 ставови 1 и 2 на овој закон;

12) физички не ги одвои производите за распродажба од производите кои не се на распродажба и јасно и на видно место не истакне натпис дека се работи за распродажба (член 13 став 1);

13) при распродажба на производите со грешка не истакне натпис со кој ќе се запознае потрошувачот во што се состои грешката на производот (член 12 став 2) и

14) производите кои не се на распродажба поради изменување на рокот на употреба не ги одвои на посебен со јасно и на видно место истакнато известување за причината за намалување на цените и крајниот рок на употреба на производот (член 14).

Глоба во износ од 200 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на самото место и на одговорното лице во правното лице за дејствијата од ставот 1 на овој член.

Глоба во износ од 400 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на физичкото лице за прекршоците од ставот 1 на овој член."

Член 15

Членовите 139, 140 и 141 се бришат.

ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 16

Членовите од 31-ж, 31-з, 31-с, 31-и, 31-ј, 31-к, 31-л, 31-љ, 31-м, 31-н, 31-њ и 31-е на овој закон влегуваат во сила во рок од една година од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 17

Актот од членот 31-з на овој закон ќе се донесе во рок од една година од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Актите од членот 9 на овој закон ќе се донесат во рок од 15 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 18

Одредбите од членовите 31-м и 31-н на овој закон ќе се применуваат со започнување на примената на Законот за инспекциски надзор.

Член 19

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

L I G J

PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTESIMIN E LIGJIT PËR MBROJTJEN E KONSUMATOREVE

Neni 1

Në Ligjin për mbrojtjen e konsumatoreve ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonise" numer 38/2004, 77/2007 dhe 103/2008), në nenin 2 pas paragrafit 2 shtohet paragrafi i ri 3, si vijon:

"Në procedurën e mbikeqyrjes inspektuese do të zbatohen dispozitat e Ligjit për mbikeqyrje inspektuese, nese me kete ligj nuk eshte rregulluar ndryshe."

Neni 2

Neni 4 paragrafi 1 alineja 1 ndryshohet si vijon:

"tregtar" eshte çdo person fizik ose juridik i cili në sjelljen në treg në pajtim me kete ligj vepron për qellime lidhur me profesionin e tij, veprimtarinë, zejen dhe çdo person i cili vepron në emer ose në llogari të tregtarit,"

Pas alinise 7 shtohen nente aline të reja 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17 dhe 18, si vijojne:

"sjellje sipas tregut ndaj konsumatoreve nga ana e subjekteve afariste" (në tekstin e metejme: sjellja sipas tregut) eshte çdo veprim, leshim, menyre e sjelljes ose perfaqesim, komunikim në treg, duke perfshire reklamimin dhe marketingun, nga ana e tregtarit, lidhur drejperdrejt me promovimin, shitjen ose furnizimin me prodhime dhe sherbime për konsumatorët,

"crregullim i konsiderueshem i sjelljes në treg të konsumatoreve" është shfrytëzimi i sjelljes në treg me qëllim që të pamundesohet në menyre të konsiderueshme aftësia e konsumatorit që të marre vendim, ashtu siç ka qene i informuar paraprakisht, duke shkaktuar në kete menyre që konsumatori të marre vendim për kryerje të qarkullimit, të cilin nuk do ta merrte në rast tjetër,

"kodeksi i sjelljes" është marreveshje ose permbledhje e rregullave të cilat nuk janë të urdheruara me ligj, rregullative ose dispozite administrative, e që e definojnë sjelljen e tregtareve të cilet pranojnë që ta respektojnë kodeksin lidhur me një ose më shume sjellje konkrete në treg ose sektore afariste,

"posedues i kodeksit të sjelljes" është çdo subjekt, duke i përfshirë tregtarët ose grupin e tregtareve, kompetente për formulimin dhe revidimin e kodeksit të sjelljes dhe/ose ndjekjen e respektimit të kodeksit nga ana e atyre që kane pranuar ta respektojnë,

"sjellje profesionale" është standard për shkathtësi dhe kujdes special për të cilat është e arsyeshme që të priten nga tregtari në sjelljen me konsumatorët, në përpjesëtim me sjelljen e ndershme në treg dhe/ose parimin e përgjithshëm për vullnet të mirë në veprimtarinë e tregtarit,

"ftese për blerje" është komunikim në treg i cili i thekson karakteristikat e prodhimit dhe të shërbimit dhe cmimin në menyre perkritazi me mjetin e përdorur për komunikim në treg dhe në atë menyre i mundëson konsumatorit që ta kryejë blerjen,

"ndikimi tejmasë" është shfrytëzimi i pozicionit të superioritetit lidhur me konsumatorin ashtu që aplikohet presion, madje edhe pa përdorimin e detyrimit fizik ose kërcenimin për detyrim fizik, në menyre që në menyre të konsiderueshme e kufizon aftësinë e konsumatorit që të marre vendim, ka qene i informuar paraprakisht,

"vendim për kryerje të qarkullimit" është çdo vendim i miratuar nga ana e konsumatorit nese, si dhe në çfare kushtesh ta bleje prodhimin dhe shërbimin, t'i paguaje në teresi ose pjesërisht, t'i mbaje ose të lirohet nga prodhimi dhe shërbimi ose të realizojë obligim të kontraktuar lidhur me prodhimin dhe shërbimin, pa marre parasysh nese konsumatori do të vendos që të veprime ose të përmbahet nga veprimi,

"profesion i përcaktuar me ligj" është aktiviteti profesional ose grup i aktiviteteve profesionale, me ç'rast qasja ose realizimi i tyre ose njera prej menyrave të realizimit të tyre është e kushtezuar, drejtpërdrejt a terthorazi, nga posedimi i kualifikimeve profesionale konkrete, në pajtim me ligjet, rregullativat ose dispozitat administrative,

"inspektorat kompetent është" Inspektorati Shtetëror i Tregut, Inspektorati Shtetëror i Bujqësisë, Inspektorati Shtetëror Sanitar dhe Shëndetësor dhe Inspektorati Shtetëror i Mjedisit Jetësor dhe Agjencia e Ushqimit dhe Veterinarisë dhe

"trupa të autorizuar për ngritjen e procedurave" janë trupat dhe organizatat të cilat janë themeluar me rregullat me të cilat rregullohet themelimi i veprimtarisë së atyre trupave e që kane interes të përbashkët për mbrojtjen e konsumatoreve siç janë: shoqatat për mbrojtjen e konsumatoreve, shoqatat e odave dhe trupat tjere specifike, që kane interes të përbashkët për mbrojtjen e konsumatoreve."

Neni 3

Pas nenit 31 shtohet "PJESE e re III - a dhe shtate nene të reja 31-a, 31-b, 31-v, 31-g, 31-d, 31-gj dhe 31 -e dhe "PJESE e re III-b dhe 11 nene të reja 31-zh, 31-z, 31-x, 31-i, 31-j, 31-k, 31-ll, 31-l, 31-m, 31-n dhe 31-nj, si vijojne:

"PJESA III-a"

Kreu I

SJELLJA E PANDERSHME NË TREG

Ndalimi për sjellje të pandershme në treg

Neni 31-a

Ndalohet sjellja e pandershme në treg.

Sjellja në treg konsiderohet si e pandershme, nese:

a) është në kundërshtim me kërkesat për sjellje profesionale dhe

b) në menyre të konsiderueshme e crregullon ose ekziston probabilitet se në menyre të konsiderueshme do ta crregulloje sjelljen ekonomike të konsumatorit mesatar në aspekt të prodhimit dhe shërbimit tek i cili arrin ose është i dedikuar prodhimi dhe shërbimi, ose tek konsumatori mesatar i grupit kur sjellja në tregut është e orientuar drejt një grupi konkret të konsumatoreve.

Sjellja në treg e cila me siguri do ta crregulloje sjelljen ekonomike vetëm të një grupi të definuar qarte të konsumatoreve, të cilet janë vecanerisht të cenusëm ndaj sjelljes ose ndaj prodhimit të përfshirë dhe shërbimit për shkak të pasigurisë së tyre mentale ose fizike, moshës ose naivitetit në menyre të parapare nga tregtari vlerësohet nga perspektiva e konsumatorit mesatar të atij grupi, që nuk është në kundërshtim me reklamimin e zakonshëm dhe ligjor me ç'rast jepen deklarata të tepruara ose deklarata të cilat nuk duhet të interpretohen fjale për fjale.

Sjellja në treg konsiderohet si vecanerisht e pandershme, nese:

a) është e rrejshme në pajtim me përcaktimin në nenet 31-b dhe 31-v të këtij ligji dhe/ose

b) është agresive në pajtim me përcaktimin në nenet 31-g dhe 31-d të këtij ligji.

Kreu II

SJELLJA MASHTRUESE NË TREG

Aktivitetet mashtruese

Neni 31-b

Sjellja në treg konsiderohet si mashtruese, nese permaban informata të rrejshme dhe për atë shkak është e pavërtete ose në çfaredo menyre, duke përfshirë edhe pershtypjen e përgjithshme që e le, e mashtron ose është e sigurt se do ta mashtroje konsumatorin, madje edhe kur informata është faktikisht e sakte, në lidhje me një ose më tepër nga rastet e theksuara në pikat a), b), v), g), d) dhe gj) të këtij paragrafi, e në çdo rast shkaktonte ose ka gjasa të shkaktonte që konsumatori mesatar të marre vendim për kryerje të qarkullimit që nuk do ta merrte në rast tjetër:

a) ekzistimi ose natyra e prodhimit dhe shërbimit;

b) karakteristikat kryesore të prodhimit dhe shërbimit, siç janë kapshmeria, dobishmeria, rreziqet, kryerja, përberja, pajisja plotësuese, shërbimi pas shitjes dhe veprimi për ankesa, metoda dhe data e prodhimit ose sigurimit, dërgimi, përputhja e dedikimit, shfrytëzimi, sasia, specifikimi, prejardhja gjeografike ose afariste ose rezultatet e pritura nga përdorimi i tij, ose rezultatet nga testet dhe kontrollet e realizuara;

v) vëllimi i obligimeve të tregtarit, motivet për sjelljen në treg dhe natyra e procesit të shitjes, të gjitha deklaratat ose simbolet në lidhje me sponsorimin e drejtpërdrejtë ose të terthortë ose lejimi i tregtarit ose i prodhimit dhe shërbimit;

g) cmimi ose menyra në të cilën llogaritet cmimi ose ekzistimi i volitshmerive të caktuara në aspekt të cmimit;

d) nevoja për servis, pjese, zëvendësim ose ndreqje;

gj) pozita, vecorite apo të drejtat e tregtarit ose perfaqesuesit të tij, siç janë identiteti i tyre ose prona, kualifikimet, statusi, pelqimet që u janë dhene, pronesia mbi të drejtat për pronesi industriale, afariste ose intelektuale, shperblimet ose fletelavderimet që u janë ndare dhe

e) të drejtat e konsumatoreve, duke perfshire edhe të drejten për zevendesim ose kthim të parave dhe për aspekte të caktuara të shitjes së mallrave të konsumatoreve dhe garancive, ose rreziket, eshte e rregulluar me kete ligj;

Sjellja në treg konsiderohet se eshte mashtruese edhe nese, në gjendjen e saj faktike, duke i marre parasysh të gjitha rrethanat dhe specifiken e rastit, e nxite ose me siguri mund ta nxite konsumatorin mesatar që të marre vendim për kryerje të qarkullimit, që nuk do ta merrte në rast tjetër, e që ka të beje me:

a) cfaredo qofte marketingu të prodhimit dhe sherbimit, duke e perfshire edhe reklamimin krahasues, që sjell në huti me prodhime tjera dhe sherbime, marka tregtare, tituj tregtare ose cilesi tjera sipas të cilave dallohen konkurrentet dhe

b) mospermbushja e obligimeve nga kodeksi i sjelljes nga ana e tregtarit, që ai ka pranuar që t'i respektoje, kur:

- obligimi nuk eshte fakultativ, por eshte i qendrueshem dhe mund të kontrollohet dhe

- tregtari në sjelljen e tij në treg tregon se detyrohet me kodeksin e sjelljes.

Leshime mashtruese

Neni 31-v

Sjellja sipas tregut konsiderohet si mashtruese, nese në gjendjen e saj faktike, duke i marre parasysh të gjitha rrethanat, specifikat dhe kufizimet e mjeteve për komunikim, tregtari leshon që të jape informate të rëndesishme që konsumatorit mesatar i eshte e domosdoshme në rastin e dhene, që të marre vendim perkates për kryerjen e qarkullimit, e ajo e nxite ose me siguri mund ta nxite konsumatorin mesatar që të marre vendim për kryerje të qarkullimit, që nuk do ta merrte në raste tjera.

Si leshim mashtrues konsiderohet edhe kur, duke i marre parasysh rastet nga paragrafi 1 i ketij neni, tregtari informatat e rëndesishme i fsheh ose jep informata të paqarta, të pjeserishme, të pasigurta ose jo në kohe ose leshon që ta identifikojë qellimin tregtar për sjelljen e dhene në treg, nese ajo nuk eshte evidente nga rasti, si dhe kur në çdo rast, kjo e nxite ose me siguri mund ta nxite konsumatorin mesatar që të marre vendim për kryerje të qarkullimit, që nuk do ta merrte në raste tjera.

Kur shfrytëzohet ndonje mjet për komunikim gjate realizimit të sjelljes në treg e cila imponon kufizime në hapësire dhe kohe, ato kufizime dhe të gjitha masat e ndermarra nga tregtari që t'i beje informatat të kapshme për konsumatorët nepermjete cilavedo mjete tjera do të merren parasysh kur do të vendoset se a ka informate të leshuar.

Në rast të dergimit të ofertes për blerje, me kusht që kjo nga rrethanat e rastit të mos jene evidente, informatat që konsiderohen me rëndesi esenciale janë:

a) karakteristikat kryesore të prodhimit dhe sherbimit, në vëllim perkates të mjetit për komunikim dhe prodhimit dhe sherbimit;

b) adresa e plote dhe identiteti i tregtarit, siç eshte emri i tij i tregut dhe aty ku ekziston adresa e plote edhe identiteti i tregtarit në emer të të cilit vepron;

v) cmimi me tatim të perfshire ose kur natyra e prodhimit dhe sherbimit eshte e atille që cmimi të mos mund të llogaritet prej perpara, menyra në të cilën llogaritet cmimi, si dhe, kur kjo eshte e domosdoshme, të gjitha shpenzimet plotesuese për transport, dergim ose shpenzime postare ose, kur keto shpenzime nuk mund të llogariten prej perpara, shpenzimet e tilla plotesuese doemos duhet të paguhen.

g) marreveshjet për pagese, dergim, realizim dhe menyra e zgjedhjes së ankesave, nese nuk u permbahen kerkesave për sjellje profesionale dhe

d) për prodhimet dhe sherbimet dhe qarkullimin që nenkuptojne të drejten e terheqjes ose heqjes dore dhe ekzistimi i kesaj të drejte.

Kapitulli III

Sjellja agresive në treg

Neni 31-g

Sjellja në treg konsiderohet si agresive nese, në gjendjen e saj faktike, duke i marre parasysh të gjitha rrethanat dhe rastet specifike, me shqetesim, presion, duke perfshire edhe forcen fizike, ose ndikimin tejmase, në menyre të konsiderueshme e zvogelon ose me siguri se në menyre të konsiderueshme do ta zvogeloje lirine e zgjedhjes ose sjelljen e konsumatoreve në lidhje me prodhimin dhe sherbimin dhe në kete menyre e nxite ose me siguri se do ta nxite që të kryeje qarkullim, që në rrethana tjera nuk do ta bente.

Perdorimi i shqetesimit, presionit dhe ndikimit tejmase

Neni 31-d

Gjate percaktimit nese ndonje sjellje në treg perdor shqetesim, presion, duke perfshire forcen fizike, ose ndikimin tejmase, merret parasysh:

a) koha e zhvillimit, lokacioni, natyra ose kohezgjatja;

b) perdorimi i kercentimit, shprehjeve fyese ose sjelljes;

v) shfrytezimi i situates nga ana e tregtarit në rast të fakeqesise ose rrethanave me rëndesi të tille, kur eshte zvogeluar fuqia e gjykimit të konsumatorit, e tregtari eshte i vetedijshem për kete, për shkak të ndikimit në vendimin e tij në lidhje me prodhimin dhe sherbimin;

g) të gjitha pengesat serioze ose disproporcionale jashte marreveshjes të urdheruara nga ana e tregtarit, kur konsumatori deshiron që t'i realizoje të drejtat nga marreveshja, duke perfshire të drejten që ta prishë marreveshjen, nderrimin e prodhimit dhe sherbimit ose kerkimin e një tregtari tjetër dhe

d) cfaredo kercentimesh për marrjen e puneve juridike të cilat sipas ligjit nuk mund të merren.

Sjellja e pandershme

Neni 31-gj

Sjellja në treg eshte e pandershme në të gjitha rrethanat, nese ajo eshte mashtruese ose agresive.

Sjellje mashtruese në treg eshte, nese:

- tregtari pohon se eshte nenshkruer i kodeksit të sjelljes kur kjo nuk eshte e sakte;

- paraqitet shenja për besim, shenja për kualitet ose shenja ekuivalente me të, pa e marre autorizimin e domosdoshem;

- pohohet se kodeksi i sjelljes ka rekomandim nga publiku ose nga organ tjetër, kur kjo nuk eshte e sakte;

- pohohet se tregtari (duke perfshire sjelljen e tij në treg) ose prodhimi dhe sherbimi kane qene të lejuara, të rekomanduara ose të autorizuar nga publiku ose organ privat kur ai/kjo nuk eshte e sakte ose ta pohoje kete pa qene në perputhje me kushtet për lejim, perkrahje ose autorizim;

- behet thirrje për blerje të prodhimeve dhe sherbimeve me cmim të petcaktuar pa u zbuluar ekzistimi i cfaredo baze të arsyeshme që tregtari mund ta kete, se nuk do të kete mundesi që t'i siguroje ose të kontraktoje tregtar tjetër që t'i siguroje, ato prodhime dhe sherbime ose prodhime dhe sherbime ekuivalente me to, me atë cmim për periudhe kohe dhe sasi që janë të arsyeshme, duke e marre parasysh prodhimin dhe sherbimin, vëllimin e reklamimit të prodhimit dhe sherbimit dhe cmimin e ofruar (reklamimi me mashtrim);

- behet thirrje për blerje të prodhimeve dhe sherbimeve me cmim të percaktuar, dhe atehere:

a) të refuzohet që t'u tregohet prodhimi i reklamuar ose sherbimi konsumatoreve;

b) të refuzohet pranimi i porosive ose dergesave në periudhe të arsyeshme kohore ose

v) të tregohet moster me defekt nga tregtari me qellim që të promovohet prodhim ose shërbim tjetër (mashttrim dhe ndërrim),

- të pohohet rrejtshëm se prodhimi dhe shërbimi do të jene të kapshme vetëm në periudhe tepër të kufizuara kohore ose do të jete i kapshëm në kushte të caktuara në periudhe tepër të kufizuara kohore, me qellim që të imponohet vendim i shpejtë dhe të pamundësohen konsumatorët që të kene mundësi ose kohe të bejne zgjedhje siç kane qene të informuar paraprakisht,

- merret sigurimi i shërbimeve pas shitjes për konsumatorë me të cilët tregtari ka komunikuar para se të kryhet qarkullimi në gjuhen që nuk është gjuhe zyrtare në vendin ku tregtari është i vendosur, e pastaj ta sigurojë atë shërbim të kapshëm vetëm në gjuhe tjetër pa iu zbuluar kjo qarte konsumatorit para se konsumatori të ngarkohet për kryerjen e qarkullimit,

- pohohet ose në menyre tjetër krijohet pershtypje se prodhimi dhe shërbimi mund në menyre të ligjshme të shitet, e kjo nuk është e sakte,

- prezantohet se konsumatorëve u janë dhene të drejtat në pajtim me ligjin, si karakteristike e theksuar e ofertes së tregtarit,

- përdoret përmbajtje redaktuese në medime që të promovohet prodhimi dhe shërbimi, kur tregtari ka paguar për promovim pa e theksuar këte qarte në përmbajtje ose me fotografi ose zë që qarte mundet të identifikohen nga konsumatori (reklame redaktuese),

- josaktësisht pohohet për natyrën dhe vëllimin e rrezikut për sigurinë personale të konsumatorit ose familjes së tij, nese konsumatori nuk e blen prodhimin dhe shërbimin;

- promovohet prodhim dhe shërbim i ngjashëm me prodhimin dhe shërbimin, të bera nga prodhues konkret në menyre të atille që me qellim mashtrohet konsumatori që të besojë se prodhimi dhe shërbimi është bere nga prodhuesi i njejte, kur kjo nuk është e sakte,

- themelohet, ose promovohet skeme promovuese piramidale, kur konsumatori e shqyrton mundësinë që të marre kompensim që në menyre primare rrjedh nga përfshirja e konsumatorëve tjerë në skeme në vend të shitjes ose shfrytëzimit të prodhimeve dhe shërbimeve,

- pohohet se tregtari planifikon që ta ndërprejë punën ose të shpërngulet, kur kjo nuk është e sakte,

- pohohet se prodhime të caktuara dhe shërbime janë në gjendje që ta lehtësojnë fitimin në lojërë të fatit,

- pohohet rrejtshëm se prodhimi dhe shërbimi mund të sherojë sëmundje, funksione të rregulluara ose deformime,

- dhënia e informatave të pasakta për kushtet e tregut me rendësi materiale ose për mundësinë që të gjendet prodhim dhe shërbim me qellim që të nxitet konsumatori që ta blejë prodhimin dhe shërbimin në kushte që janë më pak të volitshme se sa kushtet e zakonshme të tregut,

- pohohet në sjelljen në treg se ofrohet lojë shpërbljese ose shpërblim promovues pa u ndare shpërblimet e përkruara ose ekuivalent i arsyeshëm,

- peshkruhet prodhimi dhe shërbimi si "gratis", "falas", "pa kompensim" ose të ngjashme, kur konsumatori duhet të paguajë çfaredo qofte kompensimi, përveç shpenzimit që nuk mund të shpangët që t'i përgjigjet sjelljes në treg dhe të ngritet ose të paguhet dergesa e prodhimit dhe shërbimit,

- përfshihet në materialin e marketingut fature ose dokument i ngjashëm me të cilin kërkohet pagesa, që i krijon pershtypje konsumatorit se ai e ka porositur më prodhimin dhe shërbimin e plasuar, kur kjo nuk është e sakte,

- pohohet rrejtshëm ose krijohet pershtypje se tregtari nuk vepron për qëllime lidhur me profesionin e tij, veprimtarinë, zëjen ose profesionin, ose rrejtshëm e prezanton veten si konsumator dhe

- krijohet pershtypje e rrejtshme se shërbimi pas shitjes lidhur me prodhimin është i kapshëm në vend të ndryshëm nga ai ku shitet prodhimi.

Sjellje agresive në treg është, nese:

- krijohet pershtypja se konsumatori nuk mund t'i leshojë hapësirat deri sa nuk behet marreveshje,

- behen vizita personale në shtëpine e konsumatorit duke e injoruar kërkesën e konsumatorit që ta leshojë ose të mos kthehet, përveç në rrethana dhe në mase të arsyeshme, sipas të drejtës nacionale, që të kryhet obligim kontraktues,

- behen oferta të përhershme dhe të padëshirueshme nëpërmjet telefonit, faksit, postes elektronike ose nëpërmjet medimeve në largësi, përveç në rrethana dhe në mase të arsyeshme në pajtim me ligjin, që të kryhet obligimi kontraktues,

- kërkohet nga konsumatori i cili dëshiron të parashtrijë ankese për polisen e sigurimit, të sigurojë dokumente që nuk mund të konsiderohen si relevante në mase të arsyeshme për atë nese ankesa është e vlefshme, ose në menyre sistematike të mos i përgjigjet korrespondencës së përhershme, me qellim që ta zhbënd konsumatorin nga realizimi i të drejtave të tij kontraktuese,

- përfshihet në reklame për detyrim të drejtperdrejte të femijeve që të blejnë prodhime dhe shërbime të reklamuar ose t'i bindin prinderit e tyre ose personat tjerë madhore që t'i blejnë prodhimet dhe shërbimet e reklamuar për to,

- kërkohet pagese e menjehershme ose me keste për kthim ose ruajtje të sigurt të prodhimeve dhe shërbimeve të siguruar nga ana e tregtarit, por jo me kerkese të konsumatorit,

- informohet në menyre eksplicite konsumatori se nese nuk e blen prodhimin dhe/ose shërbimin, puna ose jetesa e tregtarit do të rrezikohen dhe

- krijohet pershtypje e rrejtshme se konsumatori ka fituar tanime, do të fitojë ose me procedure të caktuara do të fitojë, shpërblim ose dobi tjetër ekuivalente, kur:

- nuk ekziston shpërblim ose dobi tjetër ekuivalente, ose është objekt i pagesës ose ngarkimit me borxh nga ana e konsumatorit, duke ndërmarrë çfaredo qofte aktiviteti në lidhje me kërkesën që të fitohet shpërblim ose dobi tjetër ekuivalente.

Kreu IV

Kodeksi i sjelljes

Neni 31-e

Ministria e Ekonomisë detyrohet që t'i nxite tregtarët posedues të kodeksit të sjelljes që ta kontrollojnë punën e pandershme të atyre tregtareve që e kanë pranuar kodeksin, me atë që kontrolli mbi zbatimin e kodeksit të sjelljes mund të jete vetëm rregullim plotësues, e jo zëvendësim i procedurës për ndalim të punës së pandershme të përcaktuar me këte ligj. Ministria e Ekonomisë detyrohet që t'i nxite tregtarët posedues të kodeksit të sjelljes që t'i informojnë konsumatorët për ekzistimin e tij dhe përmbajtjen e tij.

PJESA III-b

Mbrojtja kolektive e konsumatorëve

Neni 31-zh

Çdo trup i autorizuar mund t'i propozojë inspektoratit kompetent që të ngrite procedure para gjykates kompetente për ndërprerjen e veprimit në kundërshtim me dispozitat nga nenet prej 53 deri në 117 të ketij ligji.

Procedura nga paragrafi 1 i ketij neni mund të ngritet kundër tregtarit individual ose grupit të tregtareve nga veprimtaria e njejte ekonomike që veprojnë në kundërshtim me dispozitat e ketij ligji dhe të Ligjit për marrëdhënie obligative, shoqatave të dhomave dhe shoqatave tjera të tre-

gtareve të cilet kane vepruar në kundërshtim, ose kunder atyre që i kane percaktuar rregullat për veprim të tregtareve që kane të bejne me sjelljen e pandershme në treg në pajtim me dispozitat e PJESES III -a, nenit 31-a, 31-b, 31-v, 31-g, 31-d, 31-gj dhe 31-e të ketij ligji.

Kunder operatoreve të mjeteve për komunikim në largësi të cilet nuk veprojnë në pajtim me kete ligj ose ligj tjetër, trupi i autorizuar mund t'i propozojë inspektoratit kompetent që ta ngrite procedurën nga paragrafi 1 i ketij neni.

Dispozitat nga paragrafet 1, 2 dhe 3 të ketij neni nuk e kufizojne mundësinë që inspektorati kompetent me vetiniciative të ngrite procedura kunder subjekteve nga paragrafet 2 dhe 3 të ketij neni, të cilet veprojnë në kundërshtim me kete ligj.

Trupa të autorizuar për ngritjen e procedurave

Neni 31-z

Qeveria e Republikës së Maqedonise, me propozim të ministrit të Ekonomise, me akt i percakton trupat e autorizuar të cilet kane interes të perbashket për mbrojtje të konsumatoreve.

Akti nga paragrafi 1 i ketij neni do të dorezohet për futjen në liste të trupave të autorizuar të Komisionit Evropian.

Nese veprimi i disa tregtareve ose i grupit të tregtareve me seli në Republikën e Maqedonise, eshte në kundërshtim me dispozitat e ketij ligji dhe me rregullat tjera të cilat jane të theksuara në nenin 31-zh të ketij ligji dhe ndikon ose mund të ndikoj në gjendjen e konsumatoreve në ndonje shtet anetar të Bashkimit Evropian, ngritje të procedurës nga neni 31-zh i ketij ligji, mund të propozojë shoqata për mbrojtjen e konsumatoreve nga ai shtet ose ndonje trupi tjetër i pavarur i cili sipas rregullave të atij shteti eshte themeluar për mbrojtjen e interesave të perbashketa të konsumatoreve.

Në rastet nga paragrafi 3 i ketij neni, autorizimin e vet që të propozojë ngritje të procedurës nga neni 31-zh i ketij ligji, trupat e autorizuar për ngritje të procedurave do të deshmojnë me liste të trupave të autorizuar të cilet kane interes të perbashket për mbrojtjen e konsumatoreve, të perbere prej Komisionit të Bashkimit Evropian, në të cilën eshte i shenuar edhe ai subjekt.

Listen nga paragrafi 4 i ketij neni trupi i autorizuar njekohesisht me propozimin për ngritjen e procedurës nga neni 31-zh i ketij ligji do t'ia dorezoje inspektoratit kompetent, në forme të kopjes nga lista zyrtare e Bashkësisë Evropiane në të cilën eshte publikuar, me perkthim të verifikuar në gjuhën maqedonase.

Deshmimi

Neni 31-x

Nese procedura nga neni 31-zh i ketij ligji, eshte ngritur për shkak të shkeljes së dispozitave nga nenet prej 53 deri në 117 të ketij ligji, tregtari, perkatesisht operatori i mjeteve për komunikim në largësi detyrohet që të deshmojë se konsumatorit i ka dorezuar njoftim paraprak, perkatesisht vertetim me shkrim për njoftimin paraprak, perkatesisht se i ka respektuar afatet për permbushjen e marreveshjes, ose marreveshjen e lidhur nepermjet mjeteve për komunikim në largësi.

Nese procedura nga neni 31-zh i ketij ligji, eshte ngritur për shkak të shkeljes së dispozitave nga nenet prej 53 deri në 117 të ketij ligji, tregtari, perkatesisht dhenesi i sherbimeve detyrohet që të deshmojë se i ka permbushur obligimet e veta nga njoftimi paraprak ndaj konsumatorit dhe se konsumatori eshte pajtuar që të lidhe marreveshje, perkatesisht eshte pajtuar që dhenesi i sherbimeve t'i jape sherbimet e kontraktuara para skadimit të afatit për prishje të njeanshme të marreveshjes.

Në procedurën e ngritur në pajtim me paragrafet 1 dhe 2 të ketij neni, argumentimi i deshmive eshte obligim i tregtarit, perkatesisht operatorit të mjeteve për komunikim në largësi.

Deshmite që nuk merren parasysh

Neni 31-i

Nese procedura nga neni 31-zh i ketij ligji eshte ngritur për shkak të shkeljes së dispozitave të neneve prej 53 deri në 117 të ketij ligji, gjate vendosjes nese sjellja në treg eshte e pandershme, nuk do të merret parasysh nese me atë praktike dikujt i eshte shkaktuar dëm, perkatesisht nese eshte e sigurt se dikujt do t'i shkaktohet dëm, si dhe nese subjekti kunder të cilit udhehiqet procedura eshte fajtor për sjellje të pandershme në treg.

Deshmite për vertetimin e fakteve

Neni 31-j

Nese procedura nga neni 31-zh i ketij ligji, eshte ngritur për shkak të shkeljes së dispozitave të neneve prej 53 deri në 117 të ketij ligji, inspektorati kompetent, nese kjo eshte e mundur, për shkak të rrethanave të rastit, duke i marre parasysh interesat e arsyeshme të tregtarit, perkatesisht dhenesit të sherbimeve, mund të kerkoje nga tregtari, perkatesisht dhenesi i sherbimeve kunder të cilit udhehiqet procedura, në afat prej shtate diteve t'i dorezoje deshmite me të cilat vertetohet vertetësia e fakteve të theksuara në kuader të sjelljes në treg.

Nese deshmite nga paragrafi 1 i ketij neni nuk dorezohen në inspektoratin kompetent konsiderohet se deshmite e dorezuara jane të paplota ose të pamjaftueshme, perkatesisht të paverteta.

Aktivndimi

Neni 31-k

Nese inspektorati kompetent, në kryerjen e mbikeqyrjes inspektuese konstaton se tregtari, perkatesisht dhenesi i sherbimeve kunder të cilit udhehiqet procedure ka vepruar në kundërshtim me dispozitat e neneve prej 53 deri në 117 të ketij ligji dhe dispozitat e shenuara në nenin 31-zh të ketij ligji, me aktivndim do të urdherojë që tregtari, perkatesisht dhenesi i sherbimeve ta nderpreje veprimin e tille, perkatesisht t'i menjanoje parregullsite e konstatuara në afatin e percaktuar në të cilin parregullsite doemos duhet të menjanohen.

Nese procedura nga neni 31-zh i ketij ligji, udhehiqet për shkak të shkeljes së dispozitave të neneve prej 53 deri në 117 të ketij ligji, tregtari, perkatesisht dhenesi i sherbimeve kunder të cilit udhehiqet procedura ende nuk ka filluar me sjellje të caktuar në treg, ndersa fillimi i asaj sjellje në treg eshte i mundur, nese inspektorati kompetent konstaton se ajo sjellje në treg eshte e pandershme sipas dispozitave nga nenet 31-zh; 31-z; 31-x; 31-i dhe 31-j të ketij ligji, me aktivndim do t'ia ndaloje tregtarit, perkatesisht dhenesit të sherbimeve kunder të cilit udhehiqet procedura që ta shfrytëzoje kete sjellje në treg.

Publikimi i aktivndimit

Neni 31-l

Nese inspektorati kompetent me aktivndim urdheron nderprerjen e procedurave që jane në kundërshtim me dispozitat e ketij ligji ose rregullave tjera të theksuara në nenin 31-zh ose, nese ndalon veprim të tille, do t'ia urdherojë tregtarin, perkatesisht dhenesin e sherbimeve kunder të cilit udhehiqet procedura, me shpenzim të vet publikisht ta publikojë kete aktivndim në së paku dy gazeta ditore, perkatesisht permiresimin e njoftimeve të pasakta.

Ankesa

Neni 31-l

Kunder aktivndimit nga neni 31-k i ketij ligji tregtari, perkatesisht dhenesi i sherbimeve kunder të cilit udhehiqet procedura mund në afat prej tete ditësh nga dita e dorezimit të aktivndimit të parashtroje ankese në inspektoratin kompetent.

Ankesa kunder aktvendimit nga neni 31-k nuk e prolongon zbatimin e tij.

Për ankesen e parashtruar kunder aktvendimit të inspektoratit, vendos komision i posacem i formuar në pajtim me Ligjin për Inspektoratin Shteteror të Tregut.

Masa të perkohshme

Neni 31-m

Inspektorati kompetent eshte i autorizuar që me aktvendim të perkohshem, deri në miratimin e vendimit perfundimtar të urdheroje nderprerje të procedurave të caktuara për të cilat ekziston dyshim i arsyeshem se jane në kundërshtim me dispozitat e ketij ligji dhe rregullat tjera të shenuara në nenin 31-zh të ketij ligji.

Ankesa kunder aktvendimit nga paragrafi 1 i ketij neni nuk e prolongon zbatimin e tij.

Kunder aktvendimit nga neni 31-k i ketij ligji, tregtari perkatesisht dhenesi i sherbimeve kunder të cilit udhehiqet procedure mund të parashtroje ankesë në afat prej tete ditësh nga dita e pranimit të aktvendimit .

Ankesa kunder aktvendimit nga neni 31-k nuk e prolongon zbatimin e tij.

Për ankesen e parashtruar kunder aktvendimit të inspektoratit, vendos komision i posacem i formuar në pajtim me Ligjin për Inspektoratin Shteteror të Tregut.

Procedura para gjykates

Neni 31-n

Ngritja ose udheheqja e procedurave të ngritura në baze të nenit 31-zh të ketij ligji, nuk e pengon personin të cilit, veprimi i tregtareve që eshte në kundërshtim me kete ligj dhe rregullat tjera të theksuara në nenin 31-zh, i ka shkaktuar dëm, të ngrite procedure para gjykates kompetente për kompensim të demit kunder tregtarit, perkatesisht dhenesi të sherbimeve i cili me procedura të palejuara e ka shkaktuar demin, që para gjykates kompetente ta ngrite proceduren për prishje ose percaktim të pavlefshmerise së marreveshjes që eshte e lidhur nën ndikimin e veprimit të palejuar, perkatesisht para gjykates kompetente të ngrite cfaredo procedure tjeter me të cilën do të kerkoje realizim të të drejtave të cilat i takojne në baze të rregullave të permbajtura në kete ligj ose ligj tjeter.

Kontrolli i sjelljes së pandershme në treg

Neni 31-nj

Nese procedura nga neni 31-zh i ketij ligj ngritet për shkak të shkeljes së dispozitave të neneve prej 53 deri në 117 të ketij ligji, ngritja e atyre procedurave nuk e perjashton mundesine për kontroll të sjelljes së pandershme në treg nga ana e poseduesve të kodeksit të sjelljes, e as nuk e perjashton mundesine që trupat e autorizuar për ngritjen e procedurave të theksuara në nenin 31-z të ketij ligji, të ngrine para poseduesit të kodeksit të sjelljes procedure perkatese kunder atyre tregtareve të cilet kane vepruar në kundërshtim me rregullat për sjellje në treg."

Neni 4

Në PJESEN IV Kreu 2 shlyhet.

Neni 5

Neni 131 ndryshohet si vijon:

"Inspektoret shteterore apo personat e autorizuar për kryerjen e mbikeqyrjes së drejtperdrejte detyrohen që t'i sugjerojne tregtarit që t'i menjanoje parregullsite e konstatuara në afat prej pese diteve të punes, nese konstatojne se:

1) nuk ia jep shperblimin konsumatorit menjehere ose më së voni në afat prej tete ditësh nga blerja e prodhimit dhe dhenies së sherbimit, nese atë ia ka premtuar se do ta marre me blerjen e prodhimit ose me dhenien e sherbimit (neni 7 paragrafi 1);

2) organizon loje shperblyese dhe nuk ia jep shperblimin e premtuar konsumatorit në afat prej tete ditësh nga mbarimi i lojes shperblyese (neni 7 paragrafi 2);

3) konsumatorit nuk i jep llogari fiskale, perkatesisht fletepagese ose fature të shkruar, të dukshme dhe të lexueshme qartesisht (neni 20 paragrafi 1);

4) nuk leshon garance për cilesine, perkatesisht për funksionimin e rregullt të prodhimit, dokument për menyren e perdorimit të prodhimit, nuk siguron servis për mirembajtjen dhe ndreqjen dhe furnizimin me pjese rezerve në afatin e garancise dhe së paku për pese vjet nga dita e prodhimtarise së prodhimit por jo më pak se dy vjet nga dita e skadimit të garancise së prodhimit dhe afat në të cilin dhenesi i garancise detyrohet të veproje sipas kerkeses së shfrytezuesit të garancise dhe t'i menjanoje defektet dhe mangesite e prodhimit të cilat nuk i plotesojne specifikimet e shenuara në garanci ose prodhimin në gjendje të parregullt, pas tre servisimeve të kryera ta zevendesojë me prodhim të tille të ri dhe në gjendje të rregullt ose t'ia ktheje konsumatorit shumen e paguar të prodhimit të blere (neni 22 paragrafet 1 dhe 3 alineja 5);

5) leshon në shitje prodhime të cilat nuk kane deklarata ose nese deklarata nuk i permban të gjitha të dhenat e percaktuara në nenin 23 paragrafet 1, 2, 3, 4 dhe 5 të ketij ligji;

6) nuk e ploteson kerkesen e konsumatorit të parashtruar sipas nenit 43 të ketij ligji;

dhe
7) nuk vepron sipas kerkeses së konsumatorit në rastet nga nenet 45 paragrafi 2, 46 paragrafi 2, 48 paragrafet 1 dhe 2 dhe 50 të ketij ligji.

Nese tregtari nuk vepron sipas sugjerimit nga paragrafi 1 i ketij neni, inspektoret shteterore ose personat e autorizuar për kryerjen e mbikeqyrjes së drejtperdrejte do të miratojne aktvendim për ndalim të perkohshem të kryerjes së veprimtarise në kohezgjatje prej shtate diteve të punes për tregtarin-person fizik, ose në kohezgjatje prej 15 diteve të punes për tregtar-person juridik.

Kunder aktvendimit nga paragrafi 2 i ketij neni mund të parashtrohet ankesë në afat prej tete ditësh në Komisionin e formuar në pajtim me Ligjin për Inspektoratin Shteteror të Tregut.

Ankesa e parashtruar kunder aktvendimit nga paragrafi 2 i ketij neni nuk e prolongon zbatimin e tij."

Neni 6

Neni 133 shlyhet.

Neni 7

Neni 134 ndryshohet si vijon:

"Inspektoret shteterore apo personat e autorizuar për kryerjen e mbikeqyrjes së drejtperdrejte detyrohen që t'i sugjerojne tregtarit që t'i menjanoje parregullsite e konstatuara në afat prej pese diteve të punes, nese konstatojne se:

1) konsumatori nuk njoftohet për ndikimin e prodhimeve të caktuara mbi mjedisin jetesor dhe shendetin e njerezve në pajtim me rregullat dhe standardet, si dhe për masat për mbrojtje nepermjet udhezimit të dhene me prodhimin të shenuar në ambalazhin e prodhimit ose në menyre tjeter perkatese (neni 5 paragrafi 1 alineja 2);

2) ofron qumesht artificial falas dhe ushqim tjeter të dedikuar për foshnja deri në moshen gjashte vjecare, shishe dhe biberone, si dhe biberone mashtures (neni 17 paragrafi 2);

3) leshon në qarkullim prodhime, perkatesisht jep sherbime që nuk i plotesojne kushtet nga nenet 32 dhe 33 të ketij ligji dhe

4) në kuader të punes së vet të rregullt nuk jep informata për rreziqet e prodhimit gjate periudhes së parashikueshme normale dhe të arsyeshme të perdorimit, ku rreziqet e tilla nuk jane evidente dhe nuk ndermerren masa të kujdesit nga ato rreziqe dhe nuk bashkepunon gjate realizimit të veprimeve të ndermarra për shmangien e rreziqeve të tilla (neni 35 paragrafi 1).

Nese tregtari nuk vepron sipas sugjerimit nga paragrafi 1 i ketij neni, inspektoret shtetore ose personat e autorizuar për kryerjen e mbikeqyrjes së drejtperdrejte do të miratojne aktvendim për ndalim të perkohshem për kryerjen e veprimtarise në kohezgjatje prej shtate diteve të punes për tregtar-person fizik, ose në kohezgjatje prej 15 diteve të punes për tregtar-person juridik.

Në rastet nga paragrafi 1 i ketij neni inspektori perko-hesisht do t'i konfiskoje prodhimet.

Për prodhimet e konfiskuara nga paragrafi 1 i ketij neni inspektori do të jape vertetim për prodhimet e konfiskuara perkohesisht.

Kunder aktvendimit nga paragrafi 2 i ketij neni mund të parashtrohet ankese në afat prej tete ditesh në Komisionin e formuar në pajtim me Ligjin për Inspektoratin Shtetor të Tregut.

Ankesa e parashtruar kunder aktvendimit nga paragrafi 2 i ketij neni nuk e prolongon zbatimin e tij."

Neni 8

Neni 135 ndryshohet si vijon:

"Organe për kundervajtje për udheheqjen e procedures për kundervajtje në pajtim me kete ligj jane Inspektorati Shtetor i Tregut, Inspektorati Shtetor i Bujqesise, Inspektorati Shtetor Sanitar dhe Shendetesor, Inspektorati Shtetor i Mjedisit Jetesor, Agjencia e Ushqimit dhe Veterinarise, të cilat vendosin për kundervajtjet nga ky ligj në kuader të autorizimeve të veta të parapara me ligj.

Për kundervajtjet e percaktuara në nenin 137 paragrafi 1 pikat 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19 dhe 21 dhe nenin 138 të ketij ligji, procedure për kundervajtje udheheq dhe sanksione për kundervajtje shqipton Inspektorati Shtetor i Tregut.

Për kundervajtjet e percaktuara në nenin 137 paragrafi 1 pikat 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15 dhe 16 të ketij ligji, procedure për kundervajtje udheheq dhe sanksione për kundervajtje shqipton Inspektorati Shtetor i Bujqesise.

Për kundervajtjet e percaktuara në nenin 137 paragrafi 1 pikat 2, 10, 13, 14 dhe 15 të ketij ligji procedure për kundervajtje udheheq dhe sanksione për kundervajtje shqipton Inspektorati Shtetor Sanitar dhe Shendetesor.

Për kundervajtjet e percaktuara në nenin 137 paragrafi 1 pikat 2, 14 dhe 15 të ketij ligji procedure për kundervajtje udheheq dhe sanksione për kundervajtje shqipton Inspektorati Shtetor i Mjedisit Jetesor.

Për kundervajtjet e percaktuara në nenin 137 paragrafi 1 pikat 2, 10, 13, 14 dhe 16 të ketij ligji procedure për kundervajtje udheheq dhe sanksione për kundervajtje shqipton Agjencia e Ushqimit dhe Veterinarise."

Neni 9

Neni 135-a ndryshohet si vijon:

"Nese gjate kryerjes së mbikeqyrjes inspektuese inspektori shtetor ose personi i autorizuar për kryerjen e mbikeqyrjes së drejtperdrejte konstaton se eshte bere parregullsi nga neni 138 i ketij ligji, inspektori shtetor ose personi i autorizuar për kryerjen e mbikeqyrjes së drejtperdrejte detyrohet të perpiloje procesverbal në të cilin do ta percaktoje parregullsine e bere me sugjerim për menjanimin e parregullsise së percaktuar në afat prej tete ditesh dhe me dorezim të njekohshem të fteses për realizimin e edukimit të personit ose subjektit ku eshte konstatuar parregullsia gjate kryerjes së mbikeqyrjes inspektuese.

Formen dhe permbajtjen e fteses për edukim, si dhe menyren e realizimit të edukimit i percakton ministri i cili udheheq me organin e administrates shtetore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera perkatese.

Edukimin e organizon dhe realizon inspektori kompetent, i cili e ka kryer mbikeqyrjen inspektuese në afat jo më të gjate se 15 dite nga dita e kryerjes së mbikeqyrjes inspektuese.

Edukimi mund të realizohet për më shume parregullsi të konstatuara të njejta apo të ngjashme për një ose më tepër subjekte.

Nese në terminin e caktuar personi ose subjekti për të cilin realizohet edukimi nuk paraqitet në edukim do të konsiderohet se edukimi nuk eshte realizuar.

Nese personi ose subjekti për të cilin realizohet edukimi paraqitet në edukimin e caktuar dhe e kryen atë, do të konsiderohet se eshte edukuar lidhur me parregullsine e konstatuar.

Nese inspektorati kompetent ose personi i autorizuar për kryerjen e mbikeqyrjes së drejtperdrejte gjate kryerjes së mbikeqyrjes kontrolluese konstaton se jane menjanuar parregullsite e percaktuara nga paragrafi 1 i ketij neni, miraton konkluzion me të cilin e nderpret proceduren e mbikeqyrjes inspektuese.

Nese inspektorati kompetent ose personi i autorizuar për kryerjen e mbikeqyrjes së drejtperdrejte gjate kryerjes së mbikeqyrjes kontrolluese konstaton se nuk jane menjanuar parregullsite e percaktuara nga paragrafi 1 i ketij neni, parashtron kerkese për ngritjen e procedures për kundervajtje para komisionit për kundervajtje të formuar në pajtim me Ligjin për Inspektoratin Shtetor të Tregut.

Inspektorati kompetent, i cili e ka kryer mbikeqyrjen inspektuese dhe i cili e ka organizuar dhe realizuar edukimin, mban evidence për edukimin e realizuar në menyren e percaktuar nga ministri i cili udheheq me organin e administrates shtetore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera perkatese."

Neni 10

Inspektorati kompetent, perpilon raport tremujor për punen e vet dhe atë e publikon në ueb faqen e inspektoratit.

Neni 11

Nenet 135-b, 135-v dhe 135-g shlyhen.

Neni 12

Në nenin 136 shumat "prej 3 500 deri në 5 000 euro" zevendesohen me shumat "prej 2 000 deri në 4 000 euro".

Në nenin 136 paragrafi 1 pas pikes 39 shtohet pike e re 40, si vijon:

"40) ndermerr aktivitete të sjelljes së pandershme, mashtruese dhe agresive në treg (nenet 31-a, 31-b, 31-v, 31-g dhe 31-d)."

Pas paragrafit 4 shtohen dy paragrafe të rinj 5 dhe 6, si vijojne:

"Gjobe në shume prej 400 deri në 800 euro në kundervlere me denare do t'i shqiptohet personit fizik për kundervajtjet nga paragrafi 1 i ketij neni.

Për kundervajtjet e percaktuara në kete nen inspektori shtetor apo personi i autorizuar për kryerjen e mbikeqyrjes së drejtperdrejte detyrohet që t'i propozoje kryeresit të kundervajtjes procedure për barazim para se të parashtroje kerkese për procedure për kundervajtje para gjykates kompetente."

Neni 13

Neni 137 ndryshohet si vijon:

"Gjobe në shume prej 1.200 euro në kundervlere me denare do t'i shqiptohet për kundervajtje personit juridik, nese:

1) para lidhjes së marreveshjes për shitje nuk vepron sipas dispozitave nga neni 5 paragrafi 1 alineja 1 e ketij ligji;

2) konsumatori nuk njoftohet për ndikimin e prodhimeve të caktuara mbi mjedisin jetesor dhe shendetin e njerezve në perputhje me dispozitat dhe standardet, si dhe për masat për mbrojtje nepermjet udhezimit të dhene me prodhim të shenuar në ambalazhin e prodhimit ose në menyre tjeter perkatese (neni 5 paragrafi 1 alineja 2);

3) kushtet e posacme të shitjes për prodhime të caktuara dhe sherbime nuk i vendos në menyre të qarte dhe në vend të dukshem në vendet e shitjes (neni 6 paragrafi 2);

4) grupeve të caktuara të konsumatoreve u miraton kushte të posacme të shitjes (të sapomartuarve, invalideve, pensionisteve, studenteve dhe të ngjashme) dhe ato kushte nuk vendosen në menyre të qarte dhe në vend të dukshem në lokalit e shitjes (neni 6 paragrafi 4);

5) për shërbimet e kryera për ndreqje dhe mirembajtje të prodhimeve vlera e të cilave është më e madhe se 5 000 denare, nuk i dorezon konsumatorit perlllogaritje dhe urdher të punes me pershkrim të punëve, materialit të perdorur ose pjeseve për ndreqje dhe mirembajtje (neni 6 paragrafi 7);

6) pa pelqim me shkrim të marre paraprakisht nga konsumatori e zgjeron urdherin e punes me rritjen e cmimit për më shume se 5% (neni 6 paragrafi 8);

7) cmimi i shitjes nuk është cmimi perfundimtar i njesise së ndonje prodhimi apo shërbimi ose të sasise së dhene të prodhimit, në të cilin nuk është perfshire tatimi mbi vleren e shtuar dhe të gjitha taksat tjera publike (neni 8 paragrafi 2);

8) vepron në kundërshtim me dispoziten nga neni 8 paragrafi 9 i ketij ligji;

9) nuk u permbahet cmimeve të vendosura të shitjes dhe kushteve të shitjes (neni 8 paragrafi 9);

10) prodhimin e shet në ambalazh që është i demshem për shëndetin e njerëzve, nuk është i pershtatur me formen dhe sasine e prodhimit dhe shkakton huti te konsumatori në lidhje me sasine dhe madhesine e prodhimit (neni 10 paragrafi 2);

11) për prodhimet në gjendje refuze nuk vendoset deklarate e dukshme qartesisht dhe e lexueshme në ambalazhin në të cilin prodhimi vendoset për shitje ose në vendin e shitjes (neni 11 paragrafi 3);

12) ofron fëlas ose bashke me ndonje prodhim tjetër qumesht artificial dhe ushqim tjetër të dedikuar për foshnja deri në moshën gjashtë vjeçare, shishe dhe biberone dhe biberone mashtrues (neni 17 paragrafi 2);

13) leshon në shitje prodhime të cilat nuk kanë deklarata ose nese deklarata nuk i permban të gjitha të dhenat e percaktuara në nenin 23 paragrafet 1, 2, 3, 4 dhe 5 të ketij ligji;

14) leshon në qarkullim prodhime, perkatesisht jep shërbime që nuk i plotesojne kushtet nga nenet 32 dhe 33 të ketij ligji;

15) nuk e zevendeson prodhimin e blere ushqimor me mangesi me prodhim me çilesi perkatese ose konsumatorit nuk ia kthen shumën e paguar, nese mangesite janë percaktuar në afatin deri kur prodhimi mund të perdoret (neni 44);

16) nuk e njofton me shkrim konsumatorin për të drejten e tij që në menyre të njehanshme ta prishe marreveshjen me deklarate në momentin e lidhje së marreveshjes (neni 107 paragrafi 1) dhe

17) nuk prononcohet në afat prej 30 ditësh nga kundërshtimi i parashtruar (neni 118 paragrafi 4).

Gjobe në shume prej 300 eurosh në kundërvlere me denare do t'i shqiptohet edhe personit pergjegjes në personin juridik Për veprimet nga paragrafi 1 i ketij neni.

Gjobe në shume prej 400 eurosh në kundërvlere me denare do t'i shqiptohet personit fizik për kundërvajtjet nga paragrafi 1 i ketij neni.

Për kundërvajtjet e percaktuara në kete nen, inspektori shtetëror ose personi i autorizuar për kryerjen e mbikeqyrjes së drejtperdrejte detyrohet që t'i propozoje kryeresit të kundërvajtjes procedure për barazim para se të parashtroje kerkese për procedure për kundërvajtje para Komisionit për Kundërvajtje të formuar në pajtim me Ligjin për Inspektoratin Shtetëror të Tregut."

Neni 14

Neni 138 ndryshohet si vijon:

"Gjobe në shume prej 700 euro në kundërvlere me denare do t'i shqiptohet për kundërvajtje aty për aty personit juridik, nese:

1) në menyre të qarte dhe në vend të dukshem në lokalit e shitjes nuk i vendos kushtet e veta të shitjes (neni 6 paragrafi 1);

2) në menyre të qarte, të dukshme të lexueshme dhe sigurt nuk e vendos cmimin e shitjes të prodhimeve dhe shërbimeve, perkatesisht në vendin e shitjes në të cilin janë ekspozuar prodhimet, të prodhimeve në gjendje refuze, të shërbimeve të cilat i jep dhe të pjeseve rezerve të cilat i shet (neni 8 paragrafi 1);

3) cmimi i prodhimit, perkatesisht I shërbimit nuk është shënuar në denare, pervec nese me ligj tjetër nuk është rregulluar ndryshe (neni 8 paragrafi 1 pika 3);

4) gjate shitjes së prodhimeve në gjendje refuze nuk e vendos vetem cmimin për njesine matese në vendin e shitjes së prodhimit (neni 8 paragrafi 5);

5) gjate vendosjes së të dhenave për neto peshen për prodhimet e paketuara paraprakisht nuk vendos cmim për njesi matese neto (neni 8 paragrafi 7);

6) shet prodhime të cilat kanë mangesi ose gabim, kurse fizikisht nuk i ka vecuar nga prodhimet tjera dhe në menyre të qarte, të dukshme dhe të lexueshme nuk ka vendosur mbishkrim se behet fjale për shitje të prodhimit me mangesi ose gabim (neni 9);

7) prodhimin e shet në ambalazh joadekuat (neni 10 paragrafi 1);

8) në menyre të qarte dhe në vend të dukshem nuk e vendos cmimin e letres së vecante për mbeshjtjellje dhe të zbukurimeve plotesuese, si dhe cmimin e atyre prodhimeve dhe shërbimit për mbeshjtjellje (neni 10 paragrafi 3);

9) kryen shitje të prodhimeve në gjendje refuze të cilat nuk janë paraprakisht të paketuara, nuk i mate në prani të konsumatorit (neni 11 paragrafi 1);

10) shitjen e prodhimeve në gjendje refuze nuk i pake-ton në ambalazh adekuat (neni 11 paragrafi 2);

11) shenimet që udhezojne për shitje me lirim, perkatesisht ulje të cmimit, nuk kryhen sipas dispozitave nga neni 12 paragrafet 1 dhe 2 të ketij ligji;

12) fizikisht nuk i vecon prodhimet për shitje me lirim nga prodhimet të cilat nuk janë për shitje me lirim dhe në menyre të qarte dhe në vend të dukshem nuk vendos mbishkrim se behet fjale për shitje me lirim (neni 13 paragrafi 1);

13) gjate shitjes së prodhimeve me gabim nuk vendos mbishkrim me të cilin do të njoftohet konsumatori ku është gabimi i prodhimit (neni 12 paragrafi 2) dhe

14) prodhimet të cilat nuk janë për shitje me lirim për shkak të ndryshimit të afatit të perdorimit nuk i vecon në vend të vecante dhe në menyre të qarte dhe të dukshme nuk vendos njoftim për shkakun e uljes së cmimeve dhe afatin perfundimtar të perdorimit të prodhimit (neni 14).

Gjobe në shume prej 200 euro në kundërvlere me denare aty për aty do t'i shqiptohet edhe personit pergjegjes në personin juridik, për veprimet nga paragrafi 1 i ketij neni.

Gjobe në shume prej 400 euro në kundërvlere me denare do t'i shqiptohet personit fizik, për kundërvajtjet nga paragrafi 1 i ketij neni.

Neni 15

Nenet 139, 140 dhe 141 shlyhen.

DISPOZITA KALIMTARE DHE TË FUNDIT

Neni 16

Nenet nga 31-zh, 31-z, 31-x, 31-i, 31-j, 31-k, 31-ll, 31-l, 31-m, 31-n, 31-nj dhe 31-e hyjne në fuqi në afat prej një viti nga dita e hyrjes në fuqi të ketij ligji.

Neni 17

Akti nga neni 31-z i ketij ligji do të miratohet në afat prej një viti nga dita e hyrjes në fuqi të ketij ligji.

Aktet nga neni 9 i ketij ligji do të miratohen në afat prej 15 ditësh nga dita e hyrjes në fuqi të ketij ligji.

